

SANAL YANSIMALAR

Yalova Üniversitesi Sanat ve Tasarım Fakültesi tarafından 19 Haziran 2020 tarihinde Uluslararası çevrimiçi jüri karması sergi yapılması amaçlanmaktadır. Bu sergi temasını, güncel olan “SANAL VE YANSIMA” kavramları üzerinde kurmaktadır. Yansıma, bilginin kişinin zihninde yansımasının ortaya çıkardığı bilgi kuramı içeriğinde tanımlanmaktadır. Öncelikle bilgi, algılar ve duyular aracılığıyla zihinde yansır, ardından yansıyan bilgi zihin tarafından diğer bilgilerle sentezlenerek yeniden üretilip dışarıya yansıtılır. Burada her yansıtılan bilginin doğruluğu ve yanlışlığını belirleyecek ölçütün toplumsal pratikteki karşılığı önem kazanmaktadır. Toplumsal pratikler, var olan bilginin yansıma alanı olduğu kadar, nesnel gerçeklik dönüşüme uğradığında da yine anlaşılmaması gereken alandır. Genel itibarıyla artık bu toplumsal pratiklerin küresel bir düşünce içerisinde eş zamanlı gelişen iletişim, teknoloji, ekonomik, siyasal, sanat ve tasarım gibi alanlarla birlikte ağı genişlemiştir. Marshall McLuhan’ın da belirttiği gibi artık dünya, küresel bir köy olma yolunda ilerlemektedir.

Modern çağ ile birlikte nesnel bilginin insan zihnindeki yansımaları, teknolojik üretimlerin bir sonucu olarak dönüşmeye başlamış ve yeni gerçekliklerin oluşmasının yayılımını hızlandırmıştır. Günümüzde internet alanlarının kullanım yayılımı ile her gün yeni bir gerçekliğin üretildiği ve tasarlanmış tüm gerçekliklerin, aynı anda küresel alanda dolaşıma sokularak sanal dünya yaratıldığı söylenebilir. Sanal dünya, tüketim, anlam, süreç, hız gibi kavramların sürekli yenilenmesiyle, gerçekliğin sorgusu ve bilginin temsili arasındaki gerilim üzerine kuruludur. Böyle bir sarmal içinde varlık gösteren yansımalar, dolaşım halindeki bilgilerin anlamlarını sarsmaktadır. Dönüşüme ve sürekli üretime ait olan bu süreç, yeni anlam kodlamalarına izin vererek yeni düzen algılarının oluşumunu da beraberinde getirmektedir. Süreç, sanallığın sızdığı tüm küresel sistem içerisinde de yeni ve etkin bir ortam yaratma üzerine şekillenir. Yansımalar sanal inşa edilen bilginin zihinde yeniden üretimi olarak dışarıya yansıtılmaktadır; bu yansımalar dönüşme ve çoğalma eğilimindedir. Bu nedenle gerçeğe ilgilidir ve içinde bulunan bu durum, Jean Baudrillard’ın da belirttiği gibi “çağın genel hastalığı gerçekliğin yeniden üretilmesidir” düşüncesinin ta kendisidir. Artık gerçeğin, bilinen tüm alanlarda kopya gerçekliklerin ve üretimlerin çoğalmasını sağlayan bir mekanizma ile işlediği söylenebilir. Baudrillard bu düşünceyi bir ileri aşama olan, “gerçek yalnızca üretilebilen değil, her zaman yeniden üretilebilir şey olması nedeniyle hiper gerçeğe dönüşmektedir” şeklinde tanımlamaktadır. Sanal yansımaların çokluğu sanal gerçeklik kadar, sanal öznenin de yeniden ve yeniden üretildiğini gösteren bireyin tanım alanlarını da genişletmektedir. Birey, sanal gerçeklik üzerinden sanal hayatlar üretmesiyle siber-dünya ve “gerçeklik” modelinin kavramlarıyla içiçe anılmakta ve teknolojik üretimlerin bir parçasına dönüşmektedir. Artık gerçek kişinin olduğu bir dünyadan, sanal alanlarda varlık gösteren sanal kişiliklerin ve anlamların üretildiği bir dünyaya geçiş çoktan başlamıştır.

Modern dönemde sanal ve yansıma gibi kavramlar, bilgi ve gerçeklik gibi kavramları tartışmaya açmakta ve üretilmiş olanın yayılmasına da aracılık etmektedir. Yansıma kavramı bir bilginin yer değiştirmesi üzerine kuruludur ve bu değişimin hızlı bir şekilde yayılmasında teknolojik gelişmelerin yarattığı sanal oluşumun payı büyüktür. Sanallık, hız ile üretilen her bilginin yansımasının yaratılmasını olanaklı kılarken, her yansımanın da kalıcı olmadığı fikrini beraberinde getirmektedir. Belki de gerçek ile yansıma kavramları bu süreçte birbirini yok etmektedir. Bu yer değişim veya dönüşüm bize, gerçek bilginin mutlak izinin olmadığını ve her zaman hep yeninin üretilme arzusunun olacağını hatırlatmaktadır.

SANAL YANSIMALAR adlı bu sergi, ‘dönüşüme’ izin verecek nesnel bilgilerin veya yansımalarının görünür kılındığı imge üretimlerine odaklanmaktadır. Çünkü sanatçı, yansıma ile zihinde beliren gerçekliklerin düşünsel veya duyuşsal tavrı ile sanatta imgeler oluşturan ve dışarıya yansıtan kişidir. İmge sanatçının içinde bulunduğu dünyayı yansıtan gerçeğin arayışidir. Sanatçı duyuların yoğunluğu ve bilginin senteziyle ortaya çıkardığı imgeler o ana aittir ve şimdiki zamanı anlatır. Bu nedenle sanatın gerçekleştiği tüm alanlar, bitmeyen bir arayış ve dönüşüm içindedir. Çünkü sanat bir devinim içerisinde varlık gösterir ve bu devinimi sağlayacak sanat ve estetik koşulları her gün tüm mecralarda yeniden üretilmektedir. Teknoloji sanatın hem yaratıcılığını hem de bilginin ötesi olan yansımalarını, sanal alanlarda çoğaltımına ve yayılımına hız vermektedir. Bu hızlı dönüşümde sanat, gerçeklik algısını ve onu gerçekmiş gibi sunan yansımalarını en çok sanal alanlarda üretmektedir. Bu nedenle teknolojik ilerlemeler vasıtasıyla sanat, sanal alanların yaygınlaşması ile tüketimin nesnesi olarak algılanmaktadır. Ancak sanat toplumsal yapılara seslenecek ve sürekliliğini sağlayacak yeniyi arama eğilimini devam ettirdiği sürece, hiçbir zaman tam olarak tüketilemeyecektir.

Bu nedenle SANAL YANSIMALAR adlı bu sergi, güncel hayatın sorgularının temel sorularına ve kuramlarına odaklanarak, yeni üretim ve deneyim alanlarının gerekliliği üzerinde durmaktadır. Çünkü her gün yeni bir deneyimdir ve tamamlanmamış bir bilgi sürecine işaret etmektedir.

Dr. Öğretim Üyesi Dilek ÇULHA

Yalova Üniversitesi STF - Grafik Tasarımı Bölümü

SERGİSİNİN